

Byrådssak /20

Saksframstilling

Vår referanse: 2019/80458-62

Pilotprosjekt for elektriske løperhjul, Bergen sentrum og Åsane bydel

Hva saken gjelder:

Denne saken omhandler pilotprosjekt for regulering av el-løperhjul i Bergen sentrum og Åsane. Det er et stort behov i dag for å regulere den kommersielle utleien av el-løperhjulene som har dukket opp i bybildet på en måte som balanserer ryddighet og fremkommelighet for alle. Utprøving av digitalt reguleringsverktøy, testing av regler for bruk og læring i samspill med de aktuelle aktørene som vil inngå i pilotprosjektet, skal bidra til å finne ut hvordan el-løperhjul kan bidra positivt i byens transportsystem.

Det vises til fagnotatet av 05.10.2020 i sin helhet for gjennomgang av arbeidet med el-løperhjulene, prinsipper for regulering og øvrig innhold i pilotprosjektet.

Bymiljøetatens vurdering og anbefaling:

Bymiljøetaten anbefaler at pilotprosjektet for elektriske sparkesykler i Bergen sentrum og Åsane bydel gjennomføres som beskrevet i fagnotatet. Bymiljøetaten vurderer at Bergen kommune bør gå foran, som første kommune i landet, med et eget pilotprosjekt for å sikre helt nødvendige erfaringer på veien mot permanent regulering.

Pilotprosjektet vil ta i bruk nye teknologiske løsninger for å etablere en dynamisk regulering av utleievirksomhet. Det er inngått en forsknings- og utviklingskontrakt med teknologiselskapet Nivel AS.

Bymiljøetaten lister opp seks forutsetninger for regulering:

1. Operatørene må dele data med kommunen
2. Operatørene må motta data fra kommunen
3. Variabel gategrunnsleie (eller -subsidier)
4. Bruk av geosoner for smart regulering
5. Høy standard for miljøvennlig drift
6. God håndtering av feilparkering

Pilotprosjektet er planlagt inndelt i fire testperioder:

- Fase 1: november 2020 - februar 2021: Trinnvis oppstart - beregning av gategrunnsleie, i utgangspunktet uten fakturering. Evaluering etter ca. 3 måneder. Maks 4 operatører i denne testperioden.
- Fase 2: Mars - mai 2021: «Livetest» med fakturering av gategrunnsleie. Evaluering før sommersesong 2021. Det kan være aktuelt med flere operatører.
- Fase 3: Juni - oktober 2021: Sommersesong 2021, videreutvikling og ytterligere testing av digitalt reguleringsverktøy. Evaluering i oktober 2021.
- Fase 4: November 2021 – april 2022: Siste testperiode før permanent regulering (kan sløyfes/forkortes etter behov). Pilotprosjektet avsluttes senest april 2022.

Berørte parter som vil være aktuelle for videre dialog er Politiet, Vestland fylkeskommune, Skyss, Statens vegvesen, Kommunalt råd for personer med nedsatt funksjonsevne, Kommunalt råd for ungdom, Eldrerådet, diverse el-sparkaktører og ulike relevante grunneiere og interessenter.

Bymiljøetatens forslag til vedtak:

1. Bymiljøetaten viderefører pilotprosjektet for sentrum og Åsane, og etter hvert hele kommunen, i tråd med forutsetningene som beskrives i saksutredningen.
2. Ved pilotperiodens slutt, legger Bymiljøetaten frem en egen sak som oppsummerer erfaringer fra pilotperioden og foreslår en permanent ordning for regulering av kommersiell utleie av mikromobilitet i Bergen kommune.
3. Saksutredningen tas ellers til orientering.

Byrådets vurdering og anbefaling/konklusjon:

Byrådet viser til framlegg til pilotprosjekt for el-løperhjul slik det er beskrevet av Bymiljøetaten. Det ligger et godt faglig arbeid til grunn for innholdet i piloten, og byrådet mener det er et godt utgangspunkt for videre arbeid. Det er likevel viktig for byrådet å understreke at det er et pilotprosjekt hvor handlingsrommet til å teste ut forskjellige løsninger og reguleringer bør være fritt. Pilotprosjektet vil teste ut et svært dynamisk verktøy og det er ønskelig å få testet dette potensialet fullt ut.

Gjennomføring av pilotprosjektet vil ventelig gi bredere kunnskap om hvordan en permanent ordning for regulering av kommersiell utleie av el-løperhjul i hele Bergen kommune bør gjennomføres på sikt.

Byrådet er opptatt av å finne ut hvordan el-løperhjul og mikromobilitet kan bidra positivt i byens transportsystem. Den raske utviklingen som nå skjer innen mikromobilitet har store muligheter for å kunne møte noen av de største transportutfordringene byen står ovenfor, slik som kø, utslipp, luftkvalitet og skjevhet i tilgang til kollektivtilbud. Det er byrådets klare oppfatning at flere vil velge å benytte seg av miljøvennlige transportformer dersom tilbudet av slike er bredt, tilgjengelig og konkurransedyktig.

Utplasseringen av el-løperhjulene i sommer endret transportbildet og transporttilbudet i byen. Byrådet fant det riktig å iverksette en rettslig prosess knyttet til dette. Det har oppstått en del fremkommelighetsproblemer, trafikkfarlig atferd/ulykker og feilparkeringer i forbindelse med utplasseringen. Pilotprosjektet som i utgangspunktet skulle omfatte Åsane, ble dermed naturlig å utvide til også å gjelde Bergen sentrum.

Det er utfordrende å finne areal til el-løperhjulene i byen i dag som ikke allerede benyttes til andre formål. Det er trangt om plassen på byens fortau og torg mellom ulike aktiviteter, som fotgjengere, reklame, servering og møblering. Byrådet forutsetter at areal for el-løperhjul vil være sentrale, samtidig som de ikke må være til hinder for fremkommelighet for andre trafikanter. Mål og satsinger i utkastene til gåstrategi og sykkelstrategi forutsetter i tillegg at el-løperhjulene ikke fortrenger andre «myke trafikanter» i bybildet.

Myndighetene i byene som har fått utplassert el-løperhjul i stort omfang har alle reagert forskjellig på utleievirksomheten. Erfaringene så langt fra andre byer i både inn- og utland, samt forskning fra Transportøkonomisk institutt, tyder på at et uregulert el-løperhjulregime ikke er bærekraftig. Byrådet mener derfor at utleienæringen må reguleres, og det må defineres regler for virksomheten og samtidig sørges for at sikkerheten er ivaretatt gjennom arbeidet med pilotprosjektarbeidet. Det er byrådets oppfatning at kommunen har rett til å

sette vilkår for kommersiell utleie av el-løperhjul på egen grunn, slik også Bergen tingrett foreløpig konkluderer med i sin kjennelse av 31.07.2020¹.

Mikromobilitet omhandler mer enn el-løperhjul. Mikromobilitet er et begrep som omfatter små og ofte elektriske kjøretøy som el-løperhjul, segway, enhjuling, hoverboard, skateboards, elektroniske skøyter o.l. Per dags dato defineres små elektriske kjøretøy ifølge vegtrafikkloven som sykler, og disse følger derfor de samme reglene i trafikken. Samferdselsdepartementet har i brev av 31.08.2020 bedt Statens vegvesen utrede strengere regulering av elektriske kjøretøy². Utredningen vil bl.a. omfatte parkering, promillegrenser, bruk av fortau, aldersgrense, hjelpåbud, lokalt skiltede soner med bruksbegrensninger og håndheving av forbudet mot flere på et kjøretøy. Målet er at forskriftsendringene skal være klar våren 2021. Pilotprosjektet vil selvsagt måtte tilpasse seg nye statlige føringer underveis ved behov.

Byrådet er klar over at det er flere spørsmål og uklarheter om regulering av el-løperhjulvirksomheten i pilotprosjektet. Mye av hensikten med å kjøre en pilot er nettopp å bekjentgjøre de ulike utfordringene og søke etter beste praksis. Prosjektet legger opp til løpende og dynamisk regulering og læring. Et eksempel er å avklare forholdene mellom privat og offentlig eiendomsrett og hvordan kreve inn rett leie.

For at pilotprosjektet skal fungere optimalt, er det avgjørende at de ulike kommersielle aktørene slutter opp om prosjektet. Til nå har tilbakemeldingene fra de aktuelle aktører vært positive, jf. dialogmøtet av 26.08.2020 og flere «en-til-en-møter» i etterkant. Politiet signaliserte også i sin siste tillatelse til kommersiell utleie av el-løperhjul av 31.08.2020 at «En eventuell ny søknad kan bli behandlet innenfor rammene av Bergen kommunes pilotprosjekt for el-sparkesykler og en eventuell ny tillatelse kan påregnes gitt innenfor de samme rammene.»

Pilotprosjektet gjennomføres i utgangspunktet innenfor gjeldende budsjettammer, ved eventuelt behov for økte rammer, vil byrådet komme tilbake til dette i 1. tertial 2021.

Denne saken vurderes ellers å svare ut spørsmålene stilt i interpellasjon nr. 37 fra Harald Victor Hove (H) vedrørende "Plan for mikromobilitet i Bergen kommune" behandlet i bystyret 20.10.2020, om hvordan byrådet stiller seg til nye transportformer og økt bruk av mikromobilitet i Bergen som kan bidra til at flere kommer seg frem på en mer miljøvennlig måte.

Begrunnelse for framleggelse til bystyret:

I henhold til Oppgaver for Bergen bystyre 2019-2023, vedtatt den 23.10.2019 i sak 299-19, punkt 4.2 bokstav a, skal bystyret behandle «Enkelt saker som innebærer prinsipielle politiske avveininger.»

Byrådet innstiller til bystyret å fatte følgende vedtak:

1. Bystyret gir sin tilslutning til at pilotprosjektet for regulering av kommersiell utleie av el-løperhjul gjennomføres, i tråd med forutsetningene som beskrives i saken.
2. Bystyret ber byrådet videreføre pilotprosjektet for sentrum og Åsane, i tråd med forutsetningene som beskrives i saken.

---

¹Bergen kommune anket den 06.08.2020 kjennelsen om midlertidig forføyning til Gulating lagmannsrett. Ankesaken er berammet i lagmannsretten den 15.10.2020. Pilotprosjektet vil fortløpende tilpasses rettslig utfall av eventuell betydning.

² <https://www.regjeringen.no/contentassets/e970bca29e57404a8926e3f7723dd629/sma-elektriske-kjoretøy---utarbeide-forslag-til-endringer-1947278.pdf>

3. Ved pilotperiodens slutt, legger byrådet frem en egen sak som oppsummerer erfaringer fra pilotperioden og foreslår en permanent ordning for regulering av kommersiell utleie av mikromobilitet i Bergen kommune.

Dato: 22. oktober 2020

Roger Valhammer
Byrådsleder

Eline Aresdatter Haakestad
Byråd for klima, miljø og byutvikling

Dokumentet er godkjent elektronisk.

Vedlegg:
Fagnotat datert 05.10.2020